

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Vaargeul Eemshaven – Noordzee

Voorlopig Toetsingsadvies over het MER

17 april 2014 / rapportnummer 1826-231

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De Minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) heeft het voornemen de vaargeul Eemshaven – Noordzee te verruimen. De vaargeul moet worden aangepast voor het gebruik van schepen van het type Panamax met een maximale diepgang van 14 meter. Doel van deze aanpassing is het verbeteren van de bereikbaarheid van de Eemshaven. Om de verruiming van de vaargeul mogelijk te maken moet een Tracébesluit worden genomen.

Het project Vaargeulverruiming Eemshaven – Noordzee is in 2006 gestart. In 2007 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (hierna ‘de Commissie’) een advies over richtlijnen voor het MER opgesteld en in 2009 is een toetsingsadvies over het MER uit 2009 uitgebracht (MER 2009). De Tracéwetprocedure is vervolgens doorlopen. In augustus 2011 heeft de Raad van State het Tracébesluit vernietigd. De Tracéwetprocedure wordt nu met een actualisatie van het MER uit 2009 deels opnieuw doorlopen

In dit toetsingsadvies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER Verruiming Vaarweg Eemshaven–Noordzee (MER)

De Commissie is van oordeel dat het MER en de Passende beoordeling nog niet de essentiële informatie bevatten om een Tracébesluit te kunnen nemen waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

Bij toetsing van het MER en de Passende beoordeling signaleert de Commissie de volgende essentiële tekortkomingen:

- de kans op een tweezijdige stranding van een schip is niet gekwantificeerd, de daarmee samenhangende risico's voor de Waddenzee zijn daardoor ook niet gekwantificeerd. Het MER gaat niet in op maatregelen om deze risico's te beperken;
- bij de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie is de ‘duinenbijtelling’ niet meegenomen. Dit betekent dat mogelijk niet alle gebieden in beeld zijn gebracht waar effecten als gevolg van verzuring en vermesting optreden;
- de conclusie dat toename van depositie niet leidt tot negatieve effecten wordt onvoldoende onderbouwd;
- een onderbouwing van de onzekerheidsmarges van het hydromorfologisch model ontbreekt. Het is daarom de vraag of de beschrijving van de ‘worst case’ situatie van de verspreiding van baggerspecie en de effecten op de vertroebeling wel als ‘worst case’ kan worden beschouwd. Omdat dit inzicht ontbreekt kunnen significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee niet zonder meer worden uitgesloten.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

De Commissie adviseert deze tekortkomingen in een aanvulling op het MER uit te werken.

Informatie MER 2009

Bij de toetsing van het MER heeft de Commissie in aanmerking genomen dat zij het MER 2009 eerder al positief heeft beoordeeld. De informatie uit dat MER heeft ook ten grondslag gelegen aan het nu voorliggende MER. In het MER (en bijlage E) is helder aangegeven op welke onderdelen het MER verschilt van het MER 2009. Het is positief dat niet alleen gekeken is naar het gewijzigde ontwerp, maar dat ook aandacht is besteed aan kanttekeningen die de Commissie in haar advies uit 2009 heeft gemaakt over de inzet van nieuwe inzichten en modellen voor de effectonderzoeken.

Toch plaatst de Commissie een aantal kritische kanttekeningen bij het nieuwe MER. Deze komen voort uit nieuwe informatie uit het MER en voortschrijdend inzicht in onder andere de problematiek van de stikstofdepositie en recente jurisprudentie over dit onderwerp.

Ontwerp vaargeul

De Commissie acht de keuze voor een diepe hoofdgeul en twee passeerstroken voldoende onderbouwd. Dit geldt ook voor de varianten incidentele ligplaats, keerplaats bij de afslag Eemshaven en de bocht-oplossing bij Borkum. De keuze voor de keerplaats als voorkeursalternatief is op basis van praktische overwegingen logisch en vanuit milieueffecten goed onderbouwd.

De ingreep is goed gevisualiseerd en inzichtelijk gemaakt aan de hand van lengte en dwarsprofielen, hierdoor is duidelijk waar de hoeveelheden baggerspecie vandaan komen en op welke verspreidingslocaties ze worden gestort. Op basis van twee mogelijke uitvoeringsscenario's voor de aanleg van de vaargeul worden de mogelijke milieueffecten van het baggeren in beeld gebracht.

Eems-Dollard Estuarium

De Commissie constateert dat het systeem van het Eems-Dollard Estuarium de afgelopen decennia troebeler is geworden omdat het systeem geen slib meer importeert en vastlegt. Dit heeft negatieve consequenties voor de ecologie². In de toekomst zal de verspreiding van baggerspecie in het systeem toenemen, omdat verdieping van de vaargeul een toename van het onderhoud tot gevolg heeft. De Commissie adviseert de vertroebeling te monitoren. Mogelijk kan de vertroebeling afnemen door aanpassing van de verspreidingsstrategie van onderhoudsspecie.

Luchtkwaliteit

Tot slot constateert de Commissie dat de conclusie over luchtkwaliteit op Borkum niet kan worden gecontroleerd op basis van de informatie uit het MER. De Commissie acht de conclusies terecht en adviseert om deze bij de besluitvorming nader te onderbouwen.

² De zienswijze van de Waddenvereniging gaat in op de negatieve consequenties voor ecologie en deze zorgen worden door verschillende insprekers geuit.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Scheepvaartveiligheid

Het MER en de bijlage “Nautische veiligheid” (Marin 2013) geven een goed beeld van de scheepvaartveiligheid na de verruiming van de vaargeul Eemshaven – Noordzee. Het MER concludeert dat ten opzichte van het MER uit 2009 de kans op aanvaringen verder verkleint en zelfs kleiner is dan in de huidige situatie. De situatie is gunstiger dan die uit het MER 2009, omdat in de huidige situatie geen LNG-carriers zullen gaan varen op de route.

Het bijlagerapport van Marin (2013) besteedt veel aandacht aan de kwalitatieve beoordeling van de kans op een “tweezijdige stranding”. Dit is de kans dat een Panamax bulkcarrier of tanker dwars vast raakt in de verdiepte middengeul (200 meter breed) ter plaatse van de gedeelten met een onderwaterberm op NAP –12 meter. In het MER wordt de kans op een tweezijdige stranding als verwaarloosbaar klein omschreven. De Commissie constateert dat deze kans en de daarmee samenhangende risico’s niet zijn gekwantificeerd. Hoewel de kans op bijvoorbeeld een ‘olieramp’ klein is kunnen de gevolgen en daarmee de risico’s voor het waddengebied zeer groot zijn.

De Commissie acht het daarom van belang de kans op een tweezijdige stranding en de daarmee samenhangende gevolgen te kwantificeren. Op basis daarvan kunnen maatregelen worden beschreven waarmee een dergelijke situatie kan worden voorkomen, de kans daarop kan worden verkleind en de mogelijke gevolgen kunnen worden beperkt.

- De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER uit te rekenen wat de kans (per jaar) is op een tweezijdige stranding. Geef aan welke ongevalsscenario’s daarvan het gevolg kunnen zijn, hoeveel tanks, respectievelijk laadruimen bij een dergelijk voorval zullen scheuren en wat de gevolgen daarvan zijn. Geef aan welke maatregelen kunnen worden getroffen om de risico’s te beperken.

2.2 Natuur

De effectbeschrijving voor natuur is in het MER en de Passende beoordeling systematisch opgebouwd. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van recente bronnen en gegevens. De effecten (onderwater)geluid, licht en silhouetwerking/beweging zijn navolgbaar en correct in beeld gebracht. Daarbij is ook uitvoerig ingegaan op de cumulatie. De Commissie beoordeelt deze effectbeschrijving positief, maar signaleert tekortkomingen bij de beschrijving van de effecten op Natura 2000-gebieden. Daarnaast signaleert de Commissie wel dat onvoldoende is ingegaan op de onzekerheden in het slibmodel, in de context van de sinds circa twee decennia al te hoge achtergrondconcentraties van slib in het Eems-Dollard Estuarium.

2.2.1 Effecten vermessing en verzuring

Duinenbijtelling

In de Passende beoordeling wordt ingegaan op de maximale toename van stikstofdepositie in de gebruiksfase. Deze bedraagt 0,1–0,5 mol/ha/jaar en in cumulatie met overige bronnen 3,9 mol/ha/jaar. De Passende beoordeling vermeldt dat de achtergrond depositiewaarde (ADW) in peiljaar 2012 hoger ligt dan de kritische depositiewaarde (KDW). Hierbij lijkt geen rekening te zijn gehouden met de duinenbijtelling³, waardoor de ADW hoger zou uitvallen. De in de Passende beoordeling genoemde waarden komen althans overeen met de landelijke depositiekaarten (GDN), waarbij vermeld is dat de duinenbijtelling nog niet is verwerkt. De duinenbijtelling heeft geen gevolgen voor de conclusies over gebieden waar de KDW al wordt overschreden maar mogelijk wel voor de gebieden waar de ADW zonder duinenbijtelling onder de KDW ligt. Mocht de bijtelling leiden tot een overschrijding van de KDW dan behoeft de conclusie bijtelling. Of dat aan de orde, is kan de Commissie niet goed beoordelen.

- De Commissie adviseert de duinenbijtelling te betrekken bij de beoordeling en aan te geven in welke gebieden sprake is van een overschrijding van de KDW als gevolg van een hogere ADW en toename als gevolg van het project, inclusief cumulatie. Betrek deze gebieden in de analyse van de Passende beoordeling.

Effecten toename depositie

De Passende beoordeling concludeert dat is uitgesloten dat het project leidt tot verslechtering of significante verstoring van de instandhoudingsdoelen van habitattypen en leefgebieden van soorten ten gevolge van stikstofdepositie (pagina 151 van de Passende beoordeling).

De Commissie kan deze conclusie niet onderschrijven. Op basis van de gegeven informatie kan niet worden uitgesloten dat een geringe (cumulatieve) toename van stikstofdepositie leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. De KDW-waarden worden immers overschreden en elke verdere toename – hoe gering ook – kan zonder verdere maatregelen het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (waaronder tegengaan verruiging) verder buiten bereik brengen.

- De Commissie adviseert maatregelen in beeld te brengen waardoor per saldo geen toename van depositie plaats vindt of als resultaat van extra beheer een verslechtering van habitats en/of leefgebieden van soorten kan worden voorkomen. Daarbij kan mogelijk aansluiting worden gezocht bij de op pag. 151 van de Passende beoordeling genoemde duinenherstelmaatregelen. Indien (cumulatieve) aantasting van de natuurlijke kenmerken niet kan worden uitgesloten kan het project alleen doorgang vinden als de ADC-toets⁴ wordt doorlopen.

³ Notitie Duinenbijtelling in Natura 2000-gebieden in GDN, RIVM, 22 juni 2012. De duinenbijtelling is van toepassing nabij de kust en andere grote wateren.

⁴ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

2.2.2 Effecten Baggerspecie op het Eems–Dollard estuarium

Verspreiden baggerspecie

Het MER maakt inzichtelijk welke hoeveelheden en soorten baggerspecie vrijkomen bij de verruiming van de vaarweg en hoe dit materiaal wordt verspreid over de aangewezen verspreidingslocaties. Niet duidelijk is of er een kans bestaat dat (lokaal) kleilagen worden doorgraven en wat de gevolgen daarvan kunnen zijn. Gezien de geringe verdieping van 20 tot maximaal 50 centimeter op de locaties waar de kleilagen zich bevinden lijkt deze kans gering.

Alternatieven voor nuttige toepassing, anders dan verspreiden, zijn op hoofdlijnen in kaart gebracht. Aan de hand van een afweging tussen de verschillende toepassingen wordt de voorkeur voor de in het MER beschreven verspreidingsstrategie onderbouwd. Het gaat hierbij om een kwalitatieve afweging, waarbij de bestaande situatie als uitgangspunt wordt genomen. Het voorkeursalternatief (VKA) past binnen het beleid van de PKB Waddenzee, dat voorschrijft om baggerspecie niet uit de Waddenzee te onttrekken, maar in de Waddenzee te verspreiden. Echter ten aanzien hiervan wijst de Commissie op de thans reeds hoge achtergrondconcentraties van slib met de nadelige gevolgen voor de ecologische kwaliteit van het Eems–Dollard Estuarium.

Vertroebeling van het Eems–Dollard estuarium (autonoom)

Het MER en de bijlagenrapporten geven aan dat het Eems–Dollard estuarium (de getijderivier) troebeler is geworden en dat de concentraties zwevend stof de laatste decennia continue zijn toegenomen. Tot midden jaren '80 is dit gebied een sediment-importerend systeem geweest. Sinds die tijd vertoont het Eems–Dollard Estuarium afwisselend erosie en opslibbing.⁵ Aangezien door opslibbing geen klei/slib meer uit het water wordt weggevangen, verklaart dit wellicht de toegenomen troebelheid van het water in de periode 1980–1990 en het optreden van “fluid mud” zoals herkend in de jaren '90.⁶ De in voetnoot 7 van dit advies vermelde auteurs stellen dat de accumulatie van ‘mud’ in het systeem een zelfversterkend effect zou kunnen hebben.

Effecten verspreiden baggerspecie

De zienswijze van de Waddenvereniging gaat uitgebreid in op de verspreiding van de baggerspecie en de effecten op Natuur. De in deze zienswijze aangehaalde studies⁷ schetsen een beeld waarbij iedere bijdrage van slib aan het water zou kunnen bijdragen aan een kettingreactie waarbij de troebelheid verder toeneemt als ook de opslibbing stroomopwaarts en de primaire productie verder afneemt, met daarbij mogelijk een ‘positieve’ feedback.

De Commissie merkt op dat gezien de hiervoor aangehaalde studies twijfel bestaat over de gevoeligheid van het hydromorfologisch model. Indien dit betekent dat vertroebeling langer aanhoudt dan voorspeld en mogelijk een zelfversterkend effect kan hebben, kunnen ook de effecten op habitattypen en/of zichtjagende vogels groter zijn. Gelet op de slechte ecologische staat van de Eems–Dollard kan bij twijfel over de ge-

⁵ Zie rapport “De ecologische toestand van het Eems–Estuarium en mogelijkheden voor herstel. A&W rapport 1759. Programma Naar een Rijke Waddenzee/Altenburg & Wymenga, Leeuwarden / Veenwouden. D. Bos, e.a., 2012.

⁶ Zie pagina 20 van het rapport, zoals genoemd in de voorgaande voetnoot.

⁷ Artikelen van Winterterp et al. (2013a, b) en de Jonge et al. (2014).

voeligheid van het model aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Waddenzee zeker niet worden uitgesloten. In dat geval moeten in het MER (mitigerende) maatregelen worden uitgewerkt.

- De Commissie adviseert de onzekerheidsmarges van de gehanteerde hydromorfologische modellen uit te werken en aan te geven van welke worst case situatie moet worden uitgegaan bij de verspreiding van baggerspecie en vertroebeling van het water (onderkant bandbreedte onzekerheden). Geef aan of op basis van deze uitkomsten negatieve gevolgen voor het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten. Indien dergelijke effecten niet kunnen worden uitgesloten, werk dan (mitigerende) maatregelen uit of geef aan hoe de ADC-toets succesvol kan worden doorlopen.

Effecten vertroebeling locatie P3

Op pag. 123-124 van de Passende beoordeling wordt ingegaan op de gevolgen voor van vertroebeling voor zichtjagende broedvogels. Gevolgen voor sterns worden uitgesloten omdat op P1 in het broedseizoen geen specie wordt verspreid. Nabij P3 (op Rottumerplaat) broeden echter ook verschillende soorten sterns. Van een aantal soorten, waaronder de Visdief en Noordse Stern, bevinden de aantallen zich al onder de instandhoudingsdoelstelling. In de Passende beoordeling is niet duidelijk gemotiveerd waarom het storten van specie op P3 geen gevolgen heeft voor de voedselbeschikbaarheid van sterns, en daarmee voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden Waddenzee.⁸

De Commissie merkt op dat deze opmerking zou kunnen vervallen indien ook op P3 in de gevoelige periode (zoals genoemd voor P1) niet mag worden gestort.

- De Commissie adviseert voor stortlocatie P3 aan te geven wat de effecten zijn van vertroebeling voor zichtjagende vogels; werk indien nodig maatregelen uit.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de vervolgbesluitvorming over de wijze waarop met baggerspecie in de Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium wordt omgegaan en ten behoeve van de onderbouwing van de luchtkwaliteit op Borkum.

Onderhoud vaargeul

Het MER vermeldt dat het onderhoud voor het in standhouden van de verdiepte vaargeul betekent dat de jaarlijkse hoeveelheid onderhoudsspecie toeneemt van circa 0,55 miljoen m³ tot 1,5 miljoen m³. Het betreft voornamelijk zandig materiaal. Hiervoor wordt een andere verspreidingsstrategie gehanteerd dan voor het materiaal dat bij de aanleg vrijkomt. De Commissie constateert dat de toename van de jaarlijkse hoeveelheid onderhoudsspecie substantieel is ten opzichte van de hoeveelheid bij aanleg (6,5

⁸ Ook in zienswijze 40 (Waddenvereniging e.a.) wordt hierop ingegaan

miljoen m³). De toename is ook substantieel ten opzichte van de hoeveelheid baggerspecie van jaarlijks onderhoud aan vaarwegen en havens in het hele Eems-Dollard gebied. Het gaat hier namelijk om 10 miljoen m³ grotendeels slibhoudend materiaal.

De Commissie merkt op dat het beleid met betrekking tot de verspreiding van baggerspecie is gericht op de Waddenzee als geheel en niet op de gebiedspecifieke kenmerken van het Eems-Dollard gebied. Het is daarom de vraag of het beleid voor de verspreiding van slibhoudend baggerspecie in de Waddenzee niet vraagt om een gebiedspecifieke uitwerking voor het Eems-Dollard Estuarium. Het gebied kent namelijk een andere dynamiek. Het onttrekken van sediment uit het Eems-Dollard systeem, in het bijzonder slib, kan leiden tot de hernieuwde invang en (semipermanente) opslag van slib en daarmee bijdragen aan een vermindering van de troebelheid van het water.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de vertroebeling van het Eems-Dollard estuarium in relatie tot de verspreiding van onderhoudsbaggerspecie in dit gebied te monitoren. Informatie hieruit kan worden gebruikt om gebiedsgericht beleid te ontwikkelen voor specifiek het Eems-Dollard gebied.⁹ Dit kan mogelijk consequenties hebben voor de verspreidingsstrategie van de baggerspecie die bij onderhoudswerkzaamheden in dit gebied vrijkomt.
- De Commissie adviseert tevens om in de onderhoudsfase gedurende enkele jaren de vertroebeling ten gevolge van verspreiding van onderhoudsbaggerspecie te monitoren en om de informatie hieruit te gebruiken ter bevestiging van de voorgestelde verspreidingsstrategie voor de onderhoudsspecie voor het in stand houden van de verdiepte vaargeul.

3.1 Luchtkwaliteit Borkum

Het MER concludeert dat op basis van de beperkte toename¹⁰ van de PM_{2,5}-concentratie de in Duitsland geldende grenswaarde voor kuuroorden van 15 µg/m³ op het eiland Borkum niet zal worden overschreden.

De Commissie constateert echter dat op grond van de informatie uit het MER en achtergrondrapporten deze conclusie niet is te toetsen. Informatie over de achtergrondconcentratie op Borkum voor PM_{2,5} ontbreekt en de status van de gehanteerde grenswaarde voor het kuuroord wordt niet nader onderbouwd.

De Commissie constateert echter dat gezien de geringe concentratietoename en de te verwachten achtergrondconcentraties op Borkum de conclusie zeer waarschijnlijk is.

De achtergrondconcentratie voor de Osfries Inseln wordt niet gemeten, maar ter hoogte van het op relatief korte afstand gelegen Jadebusen bedraagt de achtergrondconcentratie PM_{2,5} 10 µg/m³ jaargemiddeld (2013). Op basis hiervan is een overschrij-

⁹ Zie paragraaf 2.2.2. voor de uitleg over het PKB-beleid Waddenzee en de verschillen tussen het systeem van de Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium.

¹⁰ In het MER wordt gesproken over een toename van 0,0019 PM_{2,5} µg/m³ de Commissie heeft begrepen dat hier sprake is van een redactiefout en dat sprake is van een toename van 0,019 PM_{2,5} µg/m³.

ding van de wettelijke grenswaarde van 25 µg/m³ jaargemiddeld in 2015 niet te verwachten.

- De Commissie adviseert bij het Tracébesluit de conclusie dat de PM_{2,5} grenswaarde op Borkum niet wordt overschreden nader te onderbouwen door in te gaan op de achtergrondconcentratie op Borkum en de te hanteren grenswaarde.

VOORLOPIG

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Bevoegd gezag: Minister van Infrastructuur en Milieu

Besluit: Tracébesluit

Categorie Besluit m.e.r.: n.v.t.

Activiteit: Verruiming van de vaargeul Eemshaven-Noordzee

Bijzonderheden:

Het Tracébesluit is in 2011 door de Raad van State vernietigd. Het ministerie van IenM bereidt een nieuw Tracébesluit voor en heeft daartoe het MER uit 2009 geactualiseerd.

Procedurele gegevens:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 6 november 2006
aankondiging start procedure in de Staatscourant: 31 oktober 2006
ter inzage legging startnotitie: 1 november t/m 12 december 2006
richtlijnenadvies uitgebracht: 29 december 2006
richtlijnen vastgesteld: 2 januari 2007
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 19 juni 2009
kennisgeving MER in de Staatscourant: 24 juni 2009
ter inzage legging MER: 25 juni t/m 5 augustus 2009
toetsingsadvies uitgebracht: 4 november 2009
aanvraag advies over de geactualiseerde startnotitie: 26 maart 2013
ter inzage legging van de geactualiseerde startnotitie heeft niet plaats gevonden
richtlijnenadvies over de geactualiseerde startnotitie uitgebracht: 27 mei 2013
kennisgeving geactualiseerd MER in de Staatscourant van 29 januari 2014
ter inzage legging geactualiseerd MER: 30 januari t/m 12 maart 2014
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 11 maart 2014
voorlopig toetsingsadvies over het geactualiseerde MER uitgebracht: 17 april 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

prof.dr. P.L. de Boer
ir. J.H.J. van der Gun
prof.ir. H. Ligteringen
drs. R. Meeuwsen (secretaris)
drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)
ing. R.L. Vogel
ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Ontwerp-Tracébesluit Verruiming Vaarweg Eemshaven Noordzee 2013 (16 december 2013)
- Milieueffectrapport Verruiming Vaarweg Eemshaven Noordzee 2013 (inclusief bijlagen) (9 december 2013)
- Bijlagenbundel bij Milieueffectrapport (3 december 2013)
- Passende Beoordeling Verruiming Vaarweg Eemshaven Noordzee 2013 (inclusief bijlagen) (3 december 2013)
- Analyse scheepvaartontwikkelingen en actualisatie scheepvaartprognoses voor de vaarweg Eemshaven – Noordzee (23 november 2012)
- Memo Gevoeligheidsanalyse effecten baggerspecieverspreiding (concept) 8 november 2013
- Notitie specieverspreiding Eemshaven (5 november 2013)
- Nautische veiligheid Eems zonder en met verruiming vaarweg Eemshaven–Noordzee (18 november 2013)

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 20 maart 2014 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.